

חלקות זנים של ענבי מאכל בגליל – סכום 2002.

א. חות מתיתיהו.

התפתחות הגפנים בחלקה בחות מתיתיהו היתה איטית יחסית (אפקט הקור באזורים גבוהים) ולכן הגיעה למעשה רק השנה למצב של כרם מניב מלא. הזמירה נעשתה בהתאם למאפייני הזנים השונים, כשבזן "רד גלוב" בו עדיין היתה התלבטות, ביצענו זמירה קצרה עם ענפי פרי.

המגמה היתה ללמוד על מועד ההבשלה של הפרי (התאריך המוקדם ביותר בו יש כמות פרי מסחרית לבציר) ועל האפשרות להחזיק את הפרי על הגפנים לתקופה מאוחרת. לשם כך סומנו שתי גפנים בכל חזרה, שלוש חזרות ניבצרו בתאריך ה"מוקדם" ושתיים בתאריך מאוחר יותר. בגלל השטח הקטן של החלקות היתה בעיה לשמור על הפרי לבציר המאוחר, חלקית בגלל מזיקים שונים אך בעיקר בגלל מזיקים אנושיים שנהנו לבצור מהחלקה.

בצורה זו לא ניתן ללמוד על השאלה החשובה ביותר מבחינת גידול ענבים באזור ההר הגבוה.

השנה ליוה את החלקה משה קליין שהגיע לשטח בתקופות הקריטיות לפחות פעמיים בשבוע כדי לקבוע את העיתוי המדויק של הטיפולים ההורמונליים ואת צורת העבודה בטיפולים הידניים באשכול. תוצאות עבודתו התבטאו משמעותית ביבולים ואיכות הפרי שהתקבל. במספר זנים השטח חולק כך שהיו הבדלים בטיפולים לאשכול (GA, חיגור). במקרים אלה הדבר מצוין בעמודת ההערות.

הטבלא להלן מרכזת את נתוני הבציר, במידת האפשר בשני מועדים.

זן	מועד בציר	יבול מחושב (טון לדונם)	אשכול	גרגר	סוכר	הערות
ורד	29 יולי	3.400	444	7.35	11.10	עם GA מוקדם. כמעט אין זטרת
	29 יולי	3.000	331	5.35	14.00	זטרת.
ספרינג בלאש	29 יולי	1.760	330	5.63	14.90	חיגור מוקדם
	29 יולי		314	5.21	16.15	חיגור מאוחר
סופיריור	25 אוגוסט	1.800	522	8.96	15.27	דולל עצמית בפריחה, עפיץ
דב"ח	25 אוגוסט	*7.600	670	8.62	12.63	שחור, יפה, אחיד
בלק פינגר	2 ספט	1.800	391	9.56	15.33	שחור, יפה, מעט פרי
גט בלק	12 ספט	5.200	515	6.55	14.63	שחור יפה אחיד
	29 ספט	3.600	433	6.49	16.91	חלק נירקב
רד גלוב	17 ספט	4.200	882	13.36	14.70	צבע טוב, פציח
תומפסון	29 ספט	3.700	597	5.31	19.08	
אוטום בלק	7 אוקטובר	3.100	554	9.32	19.09	אשכול יפה, דליל, שחור, חומצה גבוהה
לה רושל	13 אוקט.	5.700	600	6.56	17.88	דרש דילול אשכולות, הרוב שחור, מעט צבע אדום
סן רד	13 אוקט.	5.000	446	6.46	14.60	צבע חלש, שתילים חלשים.

* נראה כטעות בשקילה.

תוצאות – מסקנות.

חשוב לציין שזו שנת הבציר המלא הראשונה ואין להחפז בהסקת מסקנות. עם זאת: רוב הזנים הגיעו לתוצאות יפות (לעיתים נראה ש"יפות מדי") מבחינת גובה היבול, גודל הגרגר ורמת הסוכר. חריג מבחינה זו היה הזן דן בן חנה, זן שנחשב לזן מוקדם, נבצר בסוף אוגוסט ברמת סוכר נמוכה.

בלטו מבחינת גודל גרגר: רד גלוב (13 גרם), בלק פינגר (9.56) – שניהם חסרי חרצנים ואוטום בלק (9.32) שהוא בעל חרצן.

בלטו מבחינת תאריך ההבשלה: אוטום בלק, לה רושל ו סן-רד. ייתכן שגם הזן בלק פינגר יבשיל מאוחר יותר במידה ונצליח להגיע ליבול גבוה יותר.

איכזבו יחסית: גט בלק (גרגר לא גדול ונטיה לרקבונות), סופיריור (יבול נמוך) ולה רושל שדרש השקעה רבה של עבודה בטיפול באשכול. הזן ורד לא נראה כמתאים לאזור מבחינת תאריך ההבשלה ואינו מענין מבחינת גודל הגרגר וצורת האשכול. גם התוצאות עם הספרינג בלאש לא מלהיבות אך מאחר ומדובר בענב טעים במיוחד כדאי לנסות לשפר את גודל הגרגר וגובה היבול בתקוה שכך גם תידחה ההבשלה והוא ימצא את מקומו בשוק.

להמשך:

יש ענין רב להוסיף בקיץ 2003 מספר זנים לחלקות:

קרימסון סידלס (מתיתיהו)

אוטום רויאל (מתיתיהו)

מידנייט ביוטי (שתי החלקות)

מוסקט דלייט (שתי החלקות)

זנים נוספים מתכנית ההשבחה במינהל המחקר.

ב. חות החולה

בחנות החולה זהו הבציר המלא השני. בחוה זו הזנים נטועים בשורות מלאות (50 גפנים) אולם מאחר ויש ערבוב של זנים בחלק מהשורות קשה להתיחס ליבול שניבצר מכל זן כאל היבול האמיתי. בעונה הקרובה יסומנו מראש גפנים מיצגות בכל שורה והיבול מהן יישקל ללימוד פוטנציאל החלקה.

השנה לא ניבדק גודל אשכול, גרגר ורמת הסוכר בבציר.

בחמסין שפגע בחלקות רבות בארץ ניפגעה גם חלקת החולה ובייחוד (כמו במקומות אחרים) הזנים תומפסון, רד גלוב וזייני.

תאריכי הבציר של כל הזנים אינם אטרקטיביים ו"נופלים" באמצע העונה כשהשוק מלא בענבים. אם זאת, על סמך פניות של חקלאים באזור, נראה שיש ענין להיכנס לסוג מטע זה בייחוד אצל חקלאים גדולים שמעוניינים להשלים את סל הפירות שהם משוקים. חשוב לפיכך להביא את החלקה למלוא הפוטנציאל שלה כדי שניתן יהיה להמליץ על זנים מועדפים.

זן	מועד בציר	יבול מחושב
סופיריור	11 יולי	1.824
דב"ח	16 יולי	2.166
גט בלק	19 יולי	1.870
תומפסון	26 יולי	1.186
רד גלוב	29 יולי	1.721
סן רד	7 אוגוסט	1.642
בלק פינגר	25 אוגוסט	1.348
זייני	30 אוגוסט	1.100
אוטום בלק	4 ספטמבר	1.454
סן רד	4 ספטמבר	0.935